

13. Global Wage Report 2008/09 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.unrussia.ru/doc/ExecutiviLO%20Summary-GWR%200809_RUSUpdated%20version%2018%20Nov.
14. Зароботна плата в мире в 2012–2013 гг. Зароботна плата и справедливый рост [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ilo.org/public/russian/region/eurpro/moscow/info/publ/global_wages_ru.pdf

References

1. Brazhko O. Institutional support for the functioning of the labor market in Ukraine. *Economy and State*. 2010. № 1. P. 79–81.
2. Chukhno A.A. Institutional architectonics and institutional dynamics / A.A. Chuhno // *Economy of Ukraine*. 2008. № 7. S. 137–143.
3. Grishnova A.A., Pasyeka A.S. Dynamics of socio-industrial relations influenced by globalization trends. *Regional Economy*. 2010. № 1. P. 7–16.
4. Colot A. Transforming Employment Institute as part of global changes in the social and labor issues. *Ukraine: Aspects of labor*. 2009. № 8. P. 23–31.
5. Mykytenko V.V. Institutional consensus functioning of the labor market and the national economy as a system of sustainable development. *Efficient Economy*. 2012. № 1. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=970>
6. Karpushkina A.V. Institutional opportunities for development of social and labor relations. *International scientific-practical conference*. Ufa: Summer, 2011. P. 91–93.
7. Karpushkina A.V. The hierarchy in the system of labor relations. *Management / economic systems*. 2011. № 3.
8. Karpushkina A.V. The institutional approach to the study of social and labor relations. *Bulletin of the Chelyabinsk State University. Economy*. 2011. № 16 (231). Vol. 32. P. 63–67.
9. Pyschulina A.M. "Institutional trap" operation of the labor market in Ukraine. *Strategic Priorities*. 2009. № 4 (13). P. 140–147.
10. North D. *Institutions, Institutional Change and Economic Performance*. M., 1997. p.17
11. Zinoviev F.V., Vihort U.V. The institutional framework regulation of intellectual work in Ukraine. URL : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/dtr/ep/2009_3/files/ECON_03_2009_Zinoviev_Vihort.pdf
12. Report on the Competitiveness of Regions of Ukraine 2012. Closer economic growth and prosperity. About the "Effective Management", 2012. P. 27–29. URL : http://www.feg.org.ua/docs/FEG_report_2012_body_ua_20.11.2012.pdf
13. Global Wage Report 2008/09. URL : http://www.unrussia.ru/doc/ExecutiviLO%20Summary-GWR%2008-09_RUSUpdated%20version%2018%20Nov.
14. The report "Global Wage in 2012-2013". Wages and equitable growth. URL : http://www.ilo.org/public/russian/region/eurpro/moscow/info/publ/global_wages_ru.pdf

Рецензія/Peer review : 20.9.2013 р. Надрукована/Printed : 2.10.2013 р.
Рецензент: д.е.н., проф., зав.кафедри економічної теорії ХНУ - Лук'янова В.В.

УДК 330.564.2 (477)

С.В. МОРОЗ

Хмельницький національний університет, м.Хмельницький

ЕКОНОМІЧНІ ПРИЧИНИ І НАСЛІДКИ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ

В статті основну увагу приділено прикладному аналізу теорій причин безробіття, його залежності від рівня заробітної плати, розподілу доходу на споживання і заощадження, технологічного оновлення капіталу. В роботі також аналізуються наслідки безробіття для економіки України, його вплив на приріст валового внутрішнього продукту, визначено його потенційне значення за умов відсутності безробіття.

Ключові слова: теорія безробіття: класична, кейнсіанська, технологічна; валовий внутрішній продукт, кореляційна залежність, потенційний валовий внутрішній продукт, розрив валового внутрішнього продукту.

SERGIY MOROZ

Khmelnitskyi National University

THE ECONOMIC CAUSES AND CONSEQUENCES OF UNEMPLOYMENT IN UKRAINE

Abstract -This article focuses on the application analysis of theories of the causes of unemployment, its dependence on the level of wages, income distribution, consumption and saving, technological renewal of the capital. The paper also examines the consequences of unemployment for Ukraine's economy, its impact on the growth of the Gross domestic product, the determination of its potential value in the conditions of absence of unemployment.

Keywords: history of unemployment: classical, Keynesian, technological, gross domestic product, correlation dependence potential gross domestic product, the gap in gross domestic product.

Актуальність теми. Структурні зрушення, що відбуваються на сучасному етапі розвитку національної економіки, призводять до суттєвих негативних явищ на ринку праці, зокрема, до значних обсягів та рівня безробіття економічно активного населення, як наслідок, до неефективного використання робочої сили. Розвиток підприємництва, малого і середнього бізнесу не в змозі на належному рівні вирішити проблему забезпечення ефективної зайнятості населення, створення нових робочих місць, підвищення якості життя населення тощо. Вимушена перерва в роботі протягом тривалого часу породжує професійну декваліфікацію та знецінення людського капіталу, послаблення мотивації до праці, часткове відсторонення від ринку праці, ерозію трудової етики, зниження продуктивності праці незайнятих осіб, що негативно позначається на якості робочої сили. Недостатня якість робочої сили посилює професійно-

кваліфікаційний дисбаланс на ринку праці, стримуючи подальшу макроекономічну стабілізацію й економічне зростання та консервуючи тривале безробіття. Незаперечним є і той факт, що довготривале безробіття тісно пов'язане з проблемами поширення бідності, наростання деструктивних настроїв та соціальної нестабільності, маргіналізації та криміналізації суспільства, що становить загрозу національній безпеці та соціальному прогресу.

Аналіз останніх досліджень. Зважаючи на тривалу наявність і масштабність безробіття в Україні, це явище досить широко висвітлено в економічній літературі. Теоретичні проблеми формування ринку праці, регулювання зайнятості та безробіття в Україні знайшли відображення у працях відомих українських вчених: С.І. Бандура, С.В. Мочерного, С.Д. Дзюбика, В.В. Близнюка, Д.П. Богині, В.І. Герасимчука, О.А. Грішнєвої, М.І. Долішнього, Т.А. Злупка, А.М. Колота, Е.М. Лібанової, та багатьох інших.

Постановка завдання. Існує нагальна необхідність дослідження соціально-економічної сутності безробіття, виявлення його економічних причин, факторів виникнення, наслідків для економіки держави. Виникає потреба в систематизації результатів дослідження; залежностей безробіття від економічних чинників; прогноз економічних наслідків. Це, в свою чергу, дозволить розробити стратегічні напрями подальших досліджень.

Викладення основного матеріалу. Безробіття – соціально-економічне явище, за якого частина працездатного населення не може знайти роботу, а отже, реалізувати власність на свою робочу силу, стає відносно надлишковим щодо ефективності капіталу, поповнюючи резервну армію праці [2, с.412].

За визначенням МОП, безробітною є людина, яка хоче і може працювати, але не має робочого місця. За Законом України "Про зайнятість населення", безробітними вважаються працездатні громадяни у працездатному віці, які через незалежні від них причини не мають заробітку і трудового доходу, зареєстровані у Державній службі зайнятості як особи, що шукають роботу [1]. Вони спроможні і готові працювати, але не отримують від служби зайнятості належної роботи, тобто роботи, яка відповідає їх професійній підготовці, стажу, досвіду та ін. Безробітними в Україні не можуть вважатись особи, молодші 16 років, ті, хто вперше шукає роботу і не має професії, відмовляється від професійної підготовки або перепідготовки, особи, що отримують пенсію, а також ті, хто двічі відмовився від запропонованої прийнятної роботи. За Законом України "Про зайнятість населення", така робота – це робота, яка відповідає рівню освіти, професії, спеціальності, кваліфікації працівника і знаходиться у межах транспортної доступності [1]. Для тих осіб, хто вперше намагається працевлаштуватися, прийнятною є робота, яка вимагає попередньої професійної підготовки. Якщо безробітний отримує допомогу, то для нього прийнятною може вважатися та робота, для виконання якої необхідно змінити професію. Отже, для отримання статусу безробітного слід зареєструватись в службі зайнятості, вести активний пошук роботи, не мати інших джерел доходу і не ухилятися від запропонованої прийнятної роботи.

Існує багато різних теорій щодо функціонування ринку праці і виникнення безробіття. Загалом можна виділити три основні напрями у поясненні феномена безробіття: класичний, згідно з яким безробіття залежить від надто високої заробітної плати; кейнсіанський – воно залежить від надто низького попиту; технологічний – намагаються пояснити тим, що ринок праці негнучкий і ускладнює встановлення рівноваги між попитом і пропозицією.

Рис. 1. Основні концепції безробіття

Таблиця 1

Динаміка безробіття та середньомісячної заробітної плати [3]

Роки	Безробітне населення (за методологією МОП)		Середньомісячна заробітна плата	
	тис. осіб	у % до попереднього року	номінальна гривень	реальна у % до попереднього року
2000	2630,0	95,2	230	99,1
2001	2440,3	92,8	311	119,3
2002	2128,6	87,2	376	118,2
2003	1994,0	93,7	462	115,2
2004	1888,2	94,7	590	123,8
2005	1595,2	84,5	806	120,3
2006	1513,7	94,9	1041	118,3
2007	1416,7	93,6	1351	112,5
2008	1424,0	100,5	1806	106,3
2009	1956,6	137,4	1906	90,8
2010	1784,2	91,2	2239	110,2
2011	1731,7	97,1	2633	108,7
2012	1656,6	95,7	3026	114,4

Згідно з класичною теорією безробіття викликане високою заробітною платою. Якщо остання піднімається вище рівня, коли всі ті, хто шукає, знаходить роботу, то виникає надлишок пропозиції на ринку праці.

Проаналізуємо кореляційну залежність між динамікою середньомісячної заробітної плати і динамікою безробіття.

Рівняння лінійної залежності безробіття від середньомісячної заробітної плати має вигляд:

$$y = -0,0275145 + 0,8609414x$$

Отриману модель можна інтерпретувати наступним чином: при зростанні середньомісячної заробітної плати на 1 %, рівень безробіття в Україні знижується на 0,14%. Таким чином можна стверджувати, що теорія класиків щодо причин безробіття не знаходить свого підтвердження в реаліях економіки України. В Україні прослідковується зворотна залежність, коли при зростанні середньомісячної заробітної плати зменшується кількість безробітних (рис. 2).

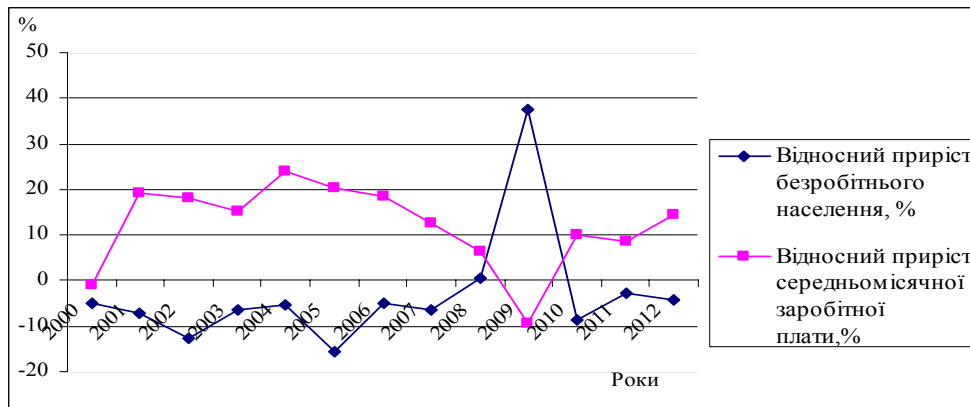

Рис. 2. Динаміка відносних приростів середньомісячної заробітної плати і безробіття

Дану залежність можна пояснити низьким рівнем оплати праці, ставка середньомісячної заробітної плати не досягла того рівня, за якого капіталіст відмовився б від найму робочої сили.

Найпоширенішою на сучасному етапі є кейнсіанська теорія, згідно з якою причиною безробіття є недостатній попит на товари, що зумовлено схильністю людей до заощаджень і недостатніми стимулами до інвестицій. Ліквідувати безробіття можна шляхом державного стимулювання попиту та інвестицій. Значна роль при цьому (особливо щодо зростання інвестицій) відводиться зниженню позичкового відсотка. Засобом боротьби з безробіттям Дж. Кейнс вважав збільшення воєнних витрат.

Таблиця 2

Динаміка безробіття та споживчих витрат [3]

Показники	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Витрати та заощадження, в т.ч.:	185073	215672	274241	381404	472061	623289	845641	894286	1101015	1266479	1407197
- придбання товарів та послуг	153589	180730	221713	306769	385681	509533	695618	709025	838220	1058032	1179071
- нагромадження не фінансових активів	2464	1680	3254	4444	7159	9939	29515	10493	23054	6761,625	18525
- приріст фінансових активів	14594	14597	28380	41207	37044	37840	22496	69884	133304	124328	86035
Питома вага витрат на споживання, %	82,99	83,80	80,85	80,43	81,70	81,75	82,26	79,28	76,13	83,54	83,79
Питома вага витрат на заощадження, %	1,33	0,78	1,19	1,17	1,52	1,59	3,49	1,17	2,09	0,53	1,32
Відносний приріст до попереднього року безробітного населення (за методологією МОП), %	94,01	107,39	101,09	89,22	112,32	98,63	107,40	136,70	66,37	106,44	98,56
Відносний приріст до попереднього року витрат на товари та послуги, %	114,64	117,67	122,68	138,36	125,72	132,11	136,52	101,93	118,22	126,22	111,44

Проаналізуємо кореляційну залежність безробіття від споживчих витрат.

Рівняння лінійної залежності безробіття від динаміки споживчих витрат має вигляд:

$$y=161,84-0,49208x$$

Отриману модель можна інтерпретувати наступним чином: при зростанні споживчих витрат на 1%, рівень безробіття в Україні знижується на 0,51%. Таким чином можна стверджувати, що кейнсіанська теорія щодо причин безробіття знаходить часткове підтвердження в реаліях економіки України. Частково тому, що в Україні розподіл доходів домогосподарства між споживчими витратами і заощадженнями є далеким від оптимального (див. рисунок 3) і характеризується занадто високою часткою витрат на споживання.

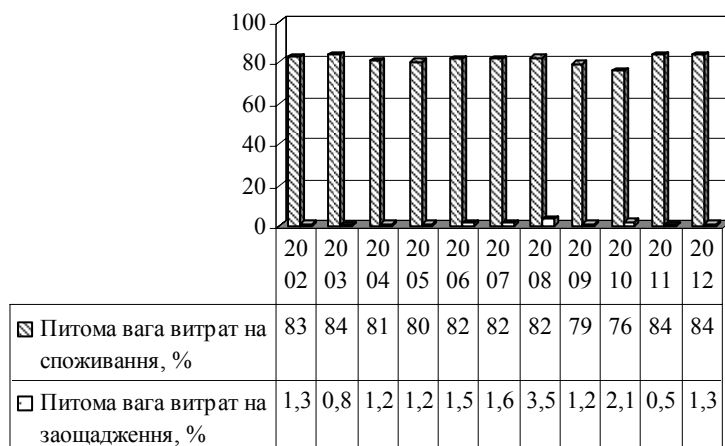

Рис. 3. Динаміка відносних приростів питомої ваги витрат на споживання і заощадження

В середині 50-х років ХХ ст. виникла технологічна концепція існування безробіття, згідно з якою причиною його появи є науково-технічний прогрес, технічні зміни у виробництві, особливо несподівані, непрогнозовані. Боротися з безробіттям, на думку авторів концепції, слід шляхом обмеження темпів і масштабів технологічного прогресу, його сповільнення.

Вихідні дані для дослідження залежності безробіття від рівня інвестицій в основний капітал наведено у таблиці 3.

Таблиця 3

Динаміка безробіття та інвестиційних витрат [3]

Роки	Інвестиції в основний капітал		Відносний приріст до попереднього року безробітного населення (за методологією МОП), %
	у фактичних цінах, млн грн.	у % до попереднього року	
2000	23629	114,4	95,2
2001	32573	120,8	92,8
2002	37178	108,9	87,2
2003	51011	131,3	93,7
2004	75714	128	94,7
2005	93096	101,9	84,5
2006	125254	119	94,9
2007	188486	129,8	93,6
2008	233081	97,4	100,5
2009	151777	58,5	137,4
2010	1506671	99,4	91,2
2011	2091301	122,4	97,1
2012	2599320	124,3	95,7

Проаналізуємо кореляційну залежність безробіття від інвестиційних витрат.

Рівняння лінійної залежності безробіття від динаміки споживчих витрат має вигляд:

$$y=149,818-0,4734x$$

При зростанні інвестицій в основний капітал на 1%, рівень безробіття в Україні знижується на 0,53%. Можна стверджувати, що технологічна концепція щодо причин безробіття знайшла своє підтвердження в реаліях економіки України. В Україні пропозиція робочої сили значно перевищує попит на неї (рис. 4).

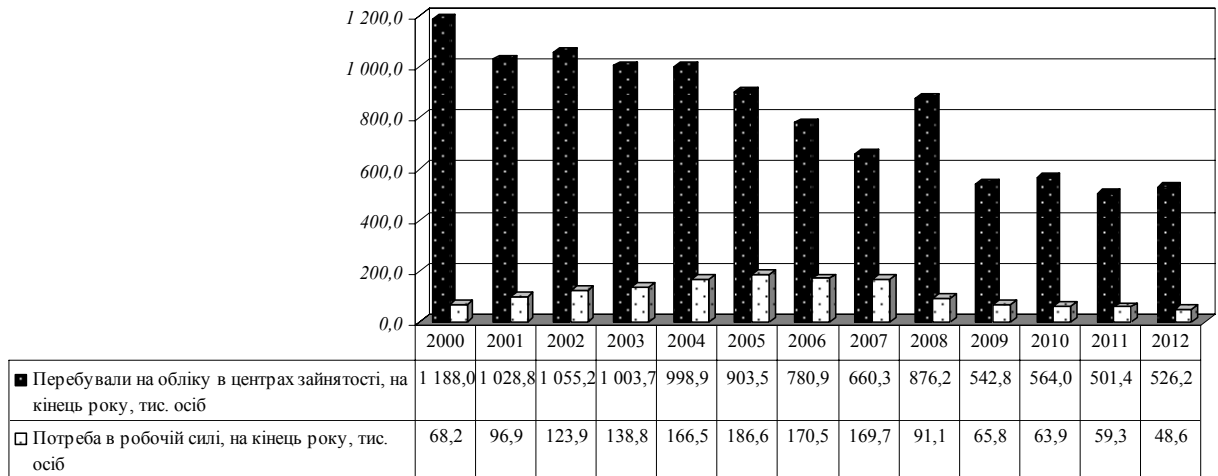

Рис. 4. Динаміка попиту і пропозиції на ринку праці [3]

Дана ситуація пояснюється низьким рівнем розвитку національної економіки, на ринку виникає надлишок робочої сили, безробітні хочуть працювати, а робочих місць не вистачає.

Надмірне безробіття призводить до значних економічних та соціальних втрат. Головною економічною ціною безробіття є не випущена продукція. В умовах, коли держава не в змозі створити достатню кількість робочих місць для всіх, хто хоче і може працювати, потенційне виробництво втрачається безповоротно. Ця втрачена продукція визначається в макроекономіці як розрив ВВП – показником, що характеризує коливання фактичного обсягу ВВП навколо потенційного [2, с.418].

$$\text{Розрив ВВП} = \frac{Y - Y^*}{Y^*}, \quad (1)$$

де Y – фактичний обсяг виробництва,
 Y^* – потенційний ВВП.

Коли $Y < Y^*$, то це свідчить про відставання ВВП – це обсяг продукції, який економіка втрачає через неповне використання свого виробничого потенціалу.

Чим більший рівень безробіття, тим значнішим буде відставання ВВП.

Зв'язок між рівнем циклічного безробіття і зменшенням фактичного обсягу продукту в порівнянні з обсягом продукту при повній зайнятості показує закон Оукена: якщо фактичний рівень безробіття перевищує його природний рівень на 1%, то економіка недоотримує реального ВВП на 2,5 %. Відомі дві формули зазначеного взаємозв'язку:

1. Коли потрібно з'ясувати, як впливає зміна рівня циклічного безробіття на відхилення фактичного рівня ВВП від потенційно можливого, користуються формулою [2, с.418]:

$$\frac{Y - Y^*}{Y} = -\beta \cdot (u - u^*), \quad (2)$$

де Y – фактичний обсяг виробництва;
 Y^* – потенційний ВВП;
 u – фактичний рівень безробіття;
 u^* – природний рівень безробіття;
 $(u - u^*)$ – циклічне безробіття;

β – коефіцієнт чутливості ВВП до динаміки циклічного безробіття (він показує, що коли фактичний рівень безробіття перевищує природний на 1%, то фактичний обсяг виробництва буде нижчим за потенційно можливий на β %).

Коефіцієнт β найчастіше має значення в межах від 2 до 2,5. Це дає змогу зробити такий висновок: якщо циклічне безробіття в економіці становить 1%, то відставання фактичного обсягу виробництва від потенційно можливого дорівнюватиме 2–2,5%.

2. Можна визначити також вплив динаміки фактичного рівня безробіття на динаміку реального ВВП за два періоди, які порівнюються між собою. Тоді варто скористатися іншою формулою [2, с.419]:

$$\frac{Y_1 - Y_0}{Y_0} = 3 - 2 \cdot (u_1 - u_0) \quad (3)$$

де Y^1 – фактичний обсяг виробництва в поточному році;
 Y^0 – фактичний обсяг виробництва у попередньому році;
 u^1 – фактичний рівень безробіття в поточному році;
 u^0 – фактичний рівень безробіття у попередньому році.
 Проаналізуємо кореляційну залежність між рівнем бідності і ВВП.

Рівняння лінійної залежності валового внутрішнього продукту від безробіття має вигляд:

$$y=166,3335-0,483436x$$

Дана залежність вказує на те, що при зростанні безробіття на 1%, валовий внутрішній продукт знижується на 0,52%. Таким чином можна стверджувати, що закон Оукена відображає реальний зв'язок між рівнем безробіття та ВВП, проте значення β коефіцієнта, на нашу думку, не відповідає реаліям економіки України.

Використовуючи вищенаведену кореляційну модель, розрахуємо економічні втрати національного господарства України від безробіття, для чого побудуємо таблицю 3, природний рівень безробіття прийемо на рівні 4%.

Таблиця 3

Втрати від безробіття

Роки	Економічно активне населення, млн осіб	Безробітне населення за (методологією МОП), млн осіб	Рівень безробіття, %	ВВП, млн грн.	Потенційний ВВП млн грн.	Розрив ВВП, млн грн.
2000	22830,80	2630,0	11,5	170070	180257,45	-6650,00
2001	22426,50	2440,3	10,9	204190	215743,66	-7306,51
2002	22231,90	2128,6	9,6	225810	237052,53	-6545,68
2003	22171,30	1994,0	9,0	267344	279846,81	-6942,06
2004	22202,40	1888,2	8,5	345113	360375,05	-8083,69
2005	22280,80	1595,2	7,2	441452	457887,06	-7252,85
2006	22245,40	1513,7	6,8	544153	563407,13	-7935,75
2007	22322,30	1416,7	6,3	720731	744516,68	-8794,47
2008	22397,40	1424,0	6,4	948056	979399,66	-11624,10
2009	22150,30	1956,6	8,8	913345	955297,77	-22955,19
2010	22051,60	1784,2	8,1	1082569	1128116,27	-23029,84
2011	22056,90	1731,7	7,9	1302079	1355237,03	-26074,78
2012	22011,50	1656,6	7,5	1408889	1464026,64	-25832,74

Таким чином з таблиці 3 ми бачимо, що внаслідок безробіття виникає розрив ВВП, той обсяг продукту, який би економіка України досягла за умови повної зайнятості. Незважаючи на те, що рівень безробіття падає розрив ВВП зростає внаслідок зростання абсолютної величини ВВП.

Висновки. Безробіття – соціально-економічне явище, за якого частина працездатного населення не може знайти роботу, а отже, реалізувати власність на свою робочу силу, стає відносно надлишковим щодо ефективності капіталу, поповнюючи резервну армію праці.

Виділяють три основні теорії появи безробіття: класичну, згідно з якою безробіття залежить від надто високої заробітної плати; кейнсіанську – залежить від надто низького попиту; технологічну – ринок праці негнучкий і ускладнює встановлення рівноваги між попитом і пропозицією.

Рівняння лінійної залежності безробіття від середньомісячної заробітної плати має вигляд:

$$y=-0,0275145+0,8609414x$$

Отриману модель можна інтерпретувати наступним чином: при зростанні середньомісячної заробітної плати на 1 %, рівень безробіття в Україні знижується на 0,14%. Таким чином можна стверджувати, що теорія класиків щодо причин безробіття не знаходить свого підтвердження в реаліях економіки України.

Рівняння лінійної залежності безробіття від динаміки споживчих витрат має вигляд:

$$y=161,84-0,49208x$$

При зростанні споживчих витрат на 1% %, рівень безробіття в Україні знижується на 0,51%. Таким чином можна стверджувати, що Кейнсіанська теорія щодо причин безробіття знаходить часткове підтвердження в реаліях економіки України.

Рівняння лінійної залежності безробіття від динаміки споживчих витрат має вигляд:

$$y=149,818-0,4734x$$

При зростанні інвестицій в основний капітал на 1%, рівень безробіття в Україні знижується на 0,53%. Таким чином можна стверджувати, що технологічна концепція щодо причин безробіття знайшла своє підтвердження в реаліях економіки України.

Надмірне безробіття призводить до значних економічних втрат. Рівняння лінійної залежності валового внутрішнього продукту від безробіття має вигляд:

$$y=166,3335-0,483436x$$

При зростанні безробіття на 1%, валовий внутрішній продукт знижується на 0,52%. Таким чином можна стверджувати, що закон Оукена відображає реальний зв'язок між рівнем безробіття та ВВП, проте значення β коефіцієнта, на нашу думку, не відповідає реаліям економіки України.

1. Закон України "Про зайнятість населення" від 04.07.2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Мочерний С. В. Економічна теорія : [навч. посіб.] / С. В. Мочерний. – [4-е вид., стереотип.]. – К. : ВЦ «Академія», 2009. – 640 с.
3. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

References

1. The law of Ukraine "On employment of population" dated 04.07.2013. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Mochernyi S. Century Economic theory : textbook. Manual. Sec. Century. 4th ed., stereotype. K.: IC «Academy», 2009. 640 p.
3. State statistics Committee of Ukraine. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>

Рецензія/Peer review : 20.9.2013 р. Надрукована/Printed : 2.10.2013 р.
Рецензент: д.е.н., проф., зав.кафедри економічної теорії ХНУ - Лук'янова В.В.

УДК 331.5

В.В. НІКУЛІН

Хмельницький національний університет, м. Хмельницький

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ СУЧАСНОГО СТАНУ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ

Однією з корінних соціально-економічних проблем сучасного етапу розвитку вітчизняної економіки та важливою характеристикою конкурентоспроможності ринку праці є безробіття. Надмірне безробіття негативно відображається на всій економіці країни, саме тому вивчення цього питання на сьогодні є актуальним.

Ключові слова: робоча сила, безробіття, інфляція, інтеграція, попит, пропозиція, економічно-активне населення, валовий внутрішній продукт, соціальне явище, циклічне безробіття, ринкова економіка.

VLADIMIR NIKULIN

Khmelnitsky National University

DYNAMICS ANALYSIS OF CONTEMPORARY CONDITION OF THE LABOUR MARKET IN UKRAINE

Abstract - The main purpose is to investigate main reasons effects of unemployment and to develop proposals for reducing the negative effects of this phenomenon in Ukraine.

Unemployment in Ukraine appeared with process of transition to a market economic system, and it is dominant hidden form. The predominant type of unemployment in Ukraine is cyclical unemployment. The main difficulty in determining scale of cyclical unemployment - hidden unemployment (people who are on vacation at his own expense or those who are not long-term wage). Structural unemployment is associated with the transition for a new type management, changes in consumer demand and technology. It is extremely a negative sign is constant growth and increasing unemployment duration within unemployed persons who are out of work for a long period. And that is unemployment problem are one of the most fundamental in development and functioning of the of human society.

Therefore, these aspects need further scientific justification for a deeper study the problem and finding the most relevant solutions.

Keywords: labour, unemployment, inflation, integration, supply, demand, economically active population, gross domestic product, a social phenomenon, cyclical unemployment, the market economy.

Постанова проблеми. Ситуація, що склалась в Україні, потребує глибокого аналізу та вибору оптимального шляху щодо подальшого розвитку ринку праці, зменшення безробіття, інфляційних процесів і зростання конкурентоспроможності національної економіки. Тому однією з найбільш актуальних проблем в Україні є здійснення ефективної політики щодо подолання безробіття та проведення ефективного реформування ринку праці. Важливим у подоланні наслідків економічної кризи є створення в державі нових робочих місць та працевлаштування молоді після закінчення навчальних закладів в Україні. Актуальність даної проблеми посилюється ще більше за умов подальшої реструктуризації економіки та перерозподілу робочої сили між секторами, пов'язаними зі вступом України до СОТ, лібералізацією зовнішньої торгівлі та європейською інтеграцією.

Мета статті. Основною метою є дослідження основних причин, наслідків безробіття, а також розробка пропозицій щодо зниження негативних наслідків даного явища в Україні.

Аналіз останніх досліджень. Вирішенням проблеми безробіття займалися такі вчені, як В. Галицький, І. Моціон, М. Папієв, Я. Міклош, Ю. Маршавін. Питанням взаємозв'язку інфляції і безробіття займався А. Філіпс, в подальшому П. Самуельсон та Р. Солоу, які розробили так звану «криву Філіпса» [1, с. 182]. Артур Оукен прийшов до висновку, що рівень безробіття знаходиться у визначеній числовій залежності від динаміки внутрішнього валового продукту. Теоретичні узагальнення зводяться до того, що чим вищим є приріст сукупного попиту, тим вищою є інфляція та зростання реального продукту, але нижчим є рівень безробіття. Проте ряд питань, пов'язаних з безробіттям в Україні, особливо у